

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ІМ. Ю. М. ПОТЕБНІ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інженерного навчально-наукового
інституту ім. Ю.М. Потебні

 Н.Г. Метеленко

« 05 » _____ 2023

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
соціології та управління

 Т.Ф. Бірюкова

« _____ » _____ 2023

СВРОШТЕРАЦІЯ, МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА БЕЗПЕКА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки магістрів
очної (денної) та заочної форм здобуття освіти
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»

Укладачі: Ель Гуессаб К., к.філос.н., доцент кафедри філософії, публічного управління
та соціальної роботи

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри філософії, публічного
управління та соціальної роботи

Протокол № 1 від « 01 » _____ 2023 р.
Завідувач кафедри філософії, публічного
управління та соціальної роботи

 Т.І. Бутченко

Протокол № 1 від « 28 » _____ 2023 р.
Завідувач кафедри управління
та адміністрування

 В.Г.Воронкова

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціології та управління

Протокол № 1 від « 01 » _____ 2023 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціології та управління

 Н.В. Горло

Протокол № 1 від « 30 » _____ 2023 р.
Голова науково-методичної ради
Інженерного навчально-наукового
інституту ім. Ю.М. Потебні

 Т.А. Шарапова

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

 О.В. Заїка

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»	Кількість кредитів – 3	Цикл дисциплін вільного вибору студентів в межах спеціальності	
		Цикл дисциплін загальної підготовки	
Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
		1 -й	-й
Освітньо-професійна програма Публічне управління та адміністрування	*Змістових модулів – 4	Лекції	
		14 год.	6 год.
		Практичні	
Рівень вищої освіти: магістерський	Кількість поточних контрольних заходів – 12	14 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		68 год.	88 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Євроінтеграція, міжнародне публічне управління та безпека» є надання знань про теоретичне і практичне підґрунтя для ефективного проведення європейської інтеграції Україною на основі усталених економічних, соціальних та політичних інститутів публічного управління, ефективної системи економічних відносин, освіти, секторальних політик розвитку окремих сфер господарювання, транскордонного співробітництва та забезпечення військово-політичної безпеки.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Євроінтеграція, міжнародне публічне управління та безпека» є:

- уявлення про діяльність європейської спільноти як нового цивілізаційного утворення, що функціонує у відповідності до історично виважених та перевірених світовою економічною спільнотою підходах;
- розуміння змісту процесу європейської інтеграції;
- визначенні пріоритетів членства в Європейському Союзі для країн з різним рівнем економічного розвитку та суспільного устрою;
- уявлення про інституційний підхід як головний інструмент виявлення процесів європейської інтеграції та публічного управління;
- знання основних стандартів, що запроваджуються європейськими організаціями в сфері уникнення загроз підприємницької діяльності, політичної та соціальної стабільності в країнах Європи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.	підготовка аналітичних висновків за практичними кейсами; опитування на семінарських заняттях; тестування в системі Moodle; пітчінг соціального проєкту.
ЗК03. Здатність розробляти та управляти проєктами. ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). РН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проєктами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проєктуванні та реорганізації управлінських та загально організаційних структур.	брейн-шторм сесії на практичних заняттях; тестування у системі moodle; виконання індивідуального заняття «Обґрунтування соціального проєкту».
СК09. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування. СК11. Здатність розробляти і впроваджувати інноваційні проєкти на різних рівнях публічного управління та адміністрування. РН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.	підготовка аналітичних висновків за практичними кейсами; брейн-шторм сесії на практичних заняттях; виконання індивідуального заняття «Обґрунтування соціального проєкту».
СК12. Здатність здійснювати прогностичну діяльність у публічно-управлінській сфері. РН13. Ініціювати, розробляти та організувати впровадження інноваційних проєктів на різних рівнях публічного управління та адміністрування.	підготовка аналітичних висновків за практичними кейсами; опитування на семінарських заняттях; пітчінг соціального проєкту. виконання індивідуального заняття «Обґрунтування соціального проєкту».

Міждисциплінарні зв'язки

Навчальний курс «Євроінтеграція, міжнародне публічне управління та безпека» тісно пов'язаний із низкою гуманітарних дисциплін, що вивчаються магістрами за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»: «Лідерство і керівництво на державній службі», «Міжнародне співробітництво в галузі державної служби», «Місцеве самоврядування у зарубіжних країнах», «Технології державотворчої діяльності», «Управління державними регіональними та галузевими структурами».

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЕВОЛЮЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ, ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ

Еволюція європейської інтеграції, публічне управління

Ідейні передумови виникнення єдиної Європи (цивілізаційний підхід, спільність політичних і правових інститутів). Матеріальні передумови виникнення єдиної Європи (географічний фактор, ранній розвиток капіталізму, зовнішня загроза зі Сходу). Етапи розвитку європейської ідеї XIV — XVII ст. — зародження європейської ідеї; II пол. XIX — поч. XX ст. — розвиток ідеї; 1918 — 2010 — реалізація ідеї на практиці. Європейські проекти епохи Середньоріччя. Проекти єдиної Європи XVII ст. Умови виникнення європейських проектів XVII ст. Загальна характеристика проектів XVII ст. Європейські проекти епохи просвітництва. Європейські проекти XIX ст. 1800—1815 — період Наполеонівських воєн.

Історія інституційного оформлення Європейського Союзу та створення публічної влади
Спільний ринок вугільної і сталеливарної продукції 1850 р. «План Шумана». Заснування Європейського оборонного співтовариства. Заснування Європейського співтовариства з атомної енергетики. Створення організації Європейського економічного співробітництва. Злиття виконавчих органів ЄСВР, Євроатому та ЄС. Формування зони вільної торгівлі та митного Союзу. Динаміка розширення ЄС. Єдиний європейський акт. Маастрихські угоди. Шенгенська угода. Ніццький договір. Введення єдиної європейської валюти. Ліссабонський договір про реформу Європейського Союзу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ ТА УПРАВЛІННЯ В ПРОВІДНИХ КРАЇНАХ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ

Моделі організації публічної (державної / цивільної) служби в провідних країнах західної Європи

Види моделей публічної (державної) служби в країнах західної Європи. Публічна служба в Федеративній Республіці Німеччина. Публічна служба у Французькій Республіці. Система державної влади

Французької Республіки. Міністерства та відомства у Французькій Республіці. Система державної влади Федеративної Республіки Німеччина. Система державної влади

Великобританії.

Інституційна система ЄС та механізми публічного управління Європейським Союзом

Основні інституції Європейського Союзу та інститути влади. Основні Органи управління Європейським Союзом та їх функції. Виконавча влада: Європейська комісія (законотворча ініціатива, виконання бюджету, нагляд за виконанням європейських законів та бюджетів). Законодавча влада: Рада Європейського Союзу (законодавчі та бюджетні питання, заключення міжнародних договорів), Європейський парламент (законодавчі та бюджетні питання, контроль за діяльністю Європейської комісії). Судова влада: Суд Європейського Союзу (забезпечення одноманітності в інтерпретації європейських законів). Агенції Європейського Союзу. Рахункова палата Європейського Союзу. Європейський Омбудсмен. Фінансові структури. Консультативні органи Європейського Союзу.

Особливості міжнародно-правової спрямованості Європейського Союзу

Конституція Європейського Союзу. Розвиток відносин між Європейським Союзом і країнами Східної Європи. Відносини єврорегіонів із національними державами. Міжнародні організації та особливості їх структури й функціонування.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Реалізація політики сусідства Європейського Союзу у відносинах з Україною.
Європейський простір свободи, безпеки та правосуддя. Імміграційна політика Європейського Союзу. Політика Європейського Союзу щодо інтеграції громадян третіх країн. Європейська політика надання притулку. Транскордонне економічне співробітництво.

Транскордонне міграційне співробітництво.. Єврорегіони України. Європейська асоціація вільної торгівлі та Україна

Напрями та динаміка економічного співробітництва Європейського Союзу та України

Основні види та напрями зовнішньоекономічної діяльності господарюючих суб'єктів України у співпраці з Європейським Союзом. Динаміка товарообігу між Україною та Європейським Союзом. Види, форми та напрями інвестиційних процесів в ЄС та в Україні. Валютно-фінансові відносини між Україною та Європейським Союзом. Регіональні аспекти економічної співпраці України з Європейським Союзом.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ БЕЗПЕКИ

Формування та діяльність Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй.

Дії ООН із попередження конфліктів. Організація з безпеки та співробітництва в Європі. Процес формування НАТО та основні принципи Вашингтонського договору. Функції Європейського Парламенту. Особливості функціонування Європейської комісії як органу Європейського Союзу. Значення Маастрихтського договору для розвитку європейської інтеграції. Оцінки перспектив розвитку Європейського Союзу.

Європейська інтеграція України та співпраця в сфері безпеки

Правова основа європейської інтеграції України. Угода про партнерство та співробітництво 1994 р. Порядок денний асоціації між Україною та Європейським Союзом. Громадський моніторинг Порядку денного. Політичний контекст. Європейська політика сусідства. Історія розвитку інтеграційних процесів між Україною та Європейським Союзом. Порядок денний асоціації Україна – ЄС 2010 р. Моніторинг виконання плану дій Україна – ЄС європейськими структурами. Громадський моніторинг співпраці Європейського Союзу та України. Україна в загальній європейській та світовій системі безпеки.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Лабораторні заняття, год		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів	
			о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	15	14	8		6		1		6	9	15	
2	15	14	6		8		1		8	7	15	
3	15	14	6		8		1		8	7	15	
4	15	14	8		6		1		6	9	15	
Усього за змістові модулі	60	56	28		28		4		28	32	60	
Підсумковий семестровий контроль екзамен	30						30				40	
Загалом			90							100		

5. Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денне	Заочне
1	Еволюція європейської інтеграції, публічне управління	2	

2	Історія інституційного оформлення Європейського Союзу та створення публічної влади	2	
3	Моделі організації публічної (державної / цивільної) служби в провідних країнах західної Європи	2	
4	Інституційна система ЄС та механізми публічного управління Європейським Союзом	2	
5	Реалізація політики сусідства Європейського Союзу у відносинах з Україною	2	
6	Напрями та динаміка економічного співробітництва Європейського Союзу та України	2	
7	Європейська інтеграція України та співпраця в сфері безпеки	2	
<i>Разом:</i>		14	

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денне	Заочне
1	Еволюція європейської інтеграції, публічне управління	2	
2	Створення організації Європейського економічного співробітництва	2	
3	Види моделей публічної (державної) служби в країнах західної Європи	2	
4	Основні Органи управління Європейським Союзом та їх функції.	2	
5	Єврорегіони України. Європейська асоціація вільної торгівлі та Україна	2	
6	Регіональні аспекти економічної співпраці України з Європейським Союзом	2	
7	Україна в загальній європейській та світовій системі безпеки	2	
<i>Разом:</i>		14	

7. Види і зміст поточних контрольних заходів *

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Відповіді на семінарських заняттях	Питання для підготовки: Проаналізуйте зародження функціонального підходу та його вплив на інтеграційні теорії	Повна, аргументована і логічно послідовна відповідь на питання семінару – 2 бали	2x4=8
	Написання есе	Вимоги до виконання та оформлення: Обсяг роботи до трьох аркушів. Результати необхідно надіслати у Moodle.	Розгорнута відповідь з власною позицією – 9 бали Розгорнута відповідь, але без власної позиції – 3 бали Неповна відповідь – 1-2 бали	9
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			15
2	Відповіді на семінарських заняттях	Питання для підготовки: Розкрийте сутність федералізму як концепції та образу дій. Визначте сутність неофункціонального підходу в інтеграційних теоріях.	Повна, аргументована і логічно послідовна відповідь на питання семінару – 2 бали	2x4=8
	Написання есе	Вимоги до виконання та оформлення: Обсяг роботи до трьох аркушів. Результати необхідно надіслати у Moodle. Проаналізуйте нові фактори впливу на системи міжнародних відносин. Визначте в чому полягає відмінність понять «уряд» (government) і «управління» (governance) стосовно міжнародних процесів.	Розгорнута відповідь з власною позицією – 7 бали Розгорнута відповідь, але без власної позиції – 3 бали Неповна відповідь – 1-2 бали	7
	Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2		

3	Відповіді на семінарських заняттях	Питання для підготовки: На прикладі будь-якої соціально-економічної системи розгляньте процеси системної інтеграції і диференціації приведіть кілька прикладів. Визначте тип спостережуваних інтеграційних перетворень. Сформулюйте специфічні закони соціальних організацій.	Повна, аргументована і логічно послідовна відповідь на питання семінару – 2 бали	3x2=6 (3 занять x 2 бали = 6 балів).
	Написання есе	Вимоги до виконання та оформлення: файл надсилається форматі doc. Обсяг один аркуш А4. Формат «питання – відповідь». Завдання у додатку.	Розгорнута відповідь з власною позицією – 9 бали Розгорнута відповідь, але без власної позиції – 3 бали Неповна відповідь – 1-2 бали	9
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			15
4	Відповіді на семінарських заняттях	Питання для підготовки: Визначте основні риси інтеграційних процесів в Західній Європі у другій половині ХХ ст. Назвіть основні етапи європейської економічної інтеграції. Проаналізуйте процес створення єдиного ринку на Європейському континенті. Визначте вплив Європейського валютного союзу і «євро» на міжнародну валютну систему.	Повна, аргументована і логічно послідовна відповідь на питання семінару – 2 бали	4x2=8 (4 занять x 2 бали = 8 балів).
	Написання есе	Вимоги до виконання та оформлення: Обсяг роботи до трьох аркушів. Результати необхідно надіслати у Moodle.	Розгорнута відповідь з власною позицією – 7 бали Розгорнута відповідь, але без власної позиції – 3 бали Неповна відповідь – 1-2 бали	7
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			15
Усього за змістові модулі контр. заходів	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Теоретичне завдання	<p>Питання для підготовки: 16. Особливості політичної системи Європейського Союзу. Формування Спільного ринку та економічні свободи. Переваги та недоліки Спільного ринку для нових членів ЄС. Особливості економічного розвитку ЄС на сучасному етапі. Поняття європейського врядування. Біла книга з європейського врядування. Реформування європейського врядування. Принципи ефективного європейського врядування. Покращення законотворчого процесу в ЄС. Оцінювання впливу політики ЄС. Використання експертного середовища у європейському врядуванні. Децентралізація за допомогою європейських агентств. Багаторівневе врядування. Загальна характеристика спільних політик. Інституційні механізми реалізації зовнішньої політики ЄС.</p>	<p>Кількість питань, на які надано повну змістовну відповідь (1 питання –6 балів) – усього 3 питання 5-6 балів – відповідь логічна, повна й аргументована 3-4 бали – відповідь логічна й послідовна, але окремі аспекти не розкриті 1-2 бали – відповідь поверхова, студент знає основні поняття Визначення поняття – 2 бали</p>	20
	Тестування	<p>Під час контрольного проходження тесту за вивченим матеріалом курсу в системі електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle студент повинен дати правильну відповідь на 20 питань (час виконання – 20 хв, кількість спроб – 3). За цей вид роботи студент може отримати від 0 до 20 балів, 1 бал за кожен правильну відповідь.</p>	<p>Студент повинен дати правильну відповідь на 20 питань (час виконання – 20 хв, кількість спроб – 3). За цей вид роботи студент може отримати від 0 до 20 балів, 1 бал за кожен правильну відповідь.</p>	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Горюнова, Є. О. Євроінтеграція: навч. посібник / Є. О. Горюнова. Київ. Академвидав, 2013. – 225 с.
2. Кормич Л. І., Краснопольська Т. М. Євроінтеграція, міжнародне публічне управління та безпека : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Одеса. Фенікс, 2020. – 60 с.
3. Руденко О. М., Шершньова О. В., Бакуменко В. Д. та ін Публічне управління та адміністрування : словник / Чернігів. нац. технолог. ун-т. Київ: Кондор, 2016. – 178 с.
4. Ситник Г.П. Національна безпека України: теорія і практика : навч. посібник / Г.П. Ситник, В.М. Олуйко, М.П. Вавринчук. Київ. Кондор, 2007. – 616 с.
5. Соснін О.В., Воронкова В.Г., Постол О.Є. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2015. – 556 с.
6. Шарий В.І. Системи місцевого самоврядування зарубіжних країн : навч. посіб. / В.І.Шарий. – Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А. – 2011. – 270.

Додаткова:

1. Васильців Т. Г. Стратегія та засоби конвергенції системи соціальної безпеки України та ЄС у процесі євроінтеграції: монографія/ ред.: Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак. – Львів: АТБ, 2018. – 303 с. URL: <http://ird.gov.ua/irdp/p20180802.pdf>
2. Войтович Р. В. Публічне управління в умовах інституційних змін: колективна монографія / За наук. редакції д. держ. упр. Р. В. Войтович та П.В. Ворони – Київ, 2018. – 475 с. URL: <http://ipk.edu.ua/library/vidanny/monografij/монографія%20ПУАМ.pdf>
3. Золотар О.О. Інформаційна безпека людини: теорія і практика : монографія. – Київ : ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2018 – 446 с. URL: http://ippi.org.ua/sites/default/files/informaciyna_bezpeka_lyudini_print.pdf
4. Соснін О.В., Воронкова В.Г., Постол О.Є. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2015. – 556 с.
5. Телешун С. О. Публічна політика та суспільні зміни в Україні в контексті євроінтеграції : монографія / авт. кол. ; С. В. Ситник, І. В. Рейтерович, О. Г. Пухкал та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. Київ : НАДУ, 2017. – 248 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй. URL:<http://www.un.org/> (дата звернення 15.08.2023).
2. Офіційний сайт НАТО. URL: <http://www.nato.int/> (дата звернення 15.08.2023).
3. Офіційний сайт Ради Європи. URL:<http://www.coe.int/>(дата звернення 15.08.2023).
4. Офіційний сайт Організації з Безпеки та Співробітництва в Європі. URL:<http://www.osce.org> (дата звернення 15.08.2023).
5. Інформагенція Євроатлантика. URL:<http://euroatlantica.kiev.ua/ua/about/> (дата звернення 15.08.2023).
6. Офіційний портал Верховної Ради України. URL:<http://www.rada.gov.ua/> (дата звернення 15.08.2023).
7. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. URL:<http://www.mfa.gov.ua/> (дата звернення 15.08.2023).

8. «Україна-Європейський Союз» – офіційний сайт представництва України при Європейському Союзі. URL:<http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/> (дата звернення 15.08.2023).
9. Наукова періодика України. Сторінка відкритого доступу Національної бібліотеки України ім. В Вернадського. URL:<http://www.nbuv.gov.ua/portal/> (дата звернення 15.08.2023).